

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LXVIII (63) • ŠTEV. (Nº) 1

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES • 7 de enero - 7. januarja 2010

ZELENI DECEMBER

TONE RODE

Praznično ozračje v domovih. Deževni oblaki nad nami. Novo koledarsko leto na traku zgodovine.

Sodeč po časopisnih naslovih smo se Slovenci v letu 2009 najbolj ukvarjali z besedami kriza, tajkun, Ultra, Patria, brezposebnost, recesija, arbitražni sporazum, proračunski primanjkljaj, korupcija; v globini pa so razburkali našo vsakdanjost predvsem Huda jama, Titova cesta in Ertlovo odlikovanje. Nemalo odprtega in le nekaj rešenega, veliko nakazanega, a malo dognanega. Nit nerešenih vprašanj se vije z nami v novo leto.

Prihodnje leto bo tudi leto pomembnih okroglih zgodovinskih obletnic slovenske samostojnosti in državnosti. Mediji nas opozarjajo na krizo idealov, ki so Slovence pred dvajsetimi leti, vsaj enkrat v zgodovini, enotno povezali. Tako ugotavlja Peter Frankl, odgovorni urednik Financ v komentarju z dne 24. decembra 2009: „Za nami je precej zoporno leto ... Slovenija je nekako implodirala. Material, ki nas je povezoval, je preprosto izginil. V 20 letih smo dosegli samostojnost, polnopravno članstvo EU, evro, šengen in še kaj. A potem, ko je bilo vse to doseženo, smo dokončno zamudili priložnost, da bi postali normalna, pametna, okretna, bogata in tudi pozitivno dolgočasna država ...“

Ali je to res ali le videz? Težko se spriajaznim z misljijo, da bi od trdne zavzetosti pred dvajsetimi leti ostal le spomin. Prepričan sem, da je pod pepelom žerjavica, in kjer je ta, je upanje na nov plamen. Ob tem ni nepomembno, da sta bila na zggoraj omenjenem seznamu dosežkov spregledana spoštovanje človekovih pravic in svobočin ter demokracija, ki vključuje politični pluralizem. Slovenci vsekakor potrebujemo novo skupno vizijo za prihodnjih dvajset let. A še prej je potrebna iskrena preobrazba od znotraj. Na družbeni ravni, a tudi na ravni posameznika. Kristjani taki preobrazbi rečemo spreobrnjenje. Za prvi korak je že dovolj, če se vprašamo, ali je slovenska družba dovezeta za dva temelja vsake „normalne“ in zrele družbe: za resnico in pravičnost.

Tako vstopamo v leto Gospodovo 2010 z občutkom, da je bilo kar nekaj zamujenega. Če se vrtimo okoli nekaterih lažnih mejnikov iz polpreteklosti, je to zato, ker še nismo prišli resnici do dna. Če nas razdvajajo privilegiji, tajkunski prevzemi, tragična zaprtja nekdaj slovečih tovarn in izguba delovnih mest, je tako zato, ker nismo postavili pravičnosti na celo družbenega reda. V dobi, ko univerzitetne klopi že zaseda prva generacija v samostojni Sloveniji rojenih študentov, se družba na političnem in gospodarskem področju še vedno vrti po gladini vsakdanjika in se ne more, noče ali ne zna spustiti v globino.

A novo leto je vedno priložnost za nov začetek. Kriza je lahko priložnost za streznитеv. In to v prvi vrsti velja za nas, slovenske katoličane, kot posameznike in kot skupnost. Prekvasitev družbe se zgoditi le od znotraj navzven. Začeti pa je treba pri sebi.

Ni naključje, da smo katoličani prav v letu krize povabljeni k razmislu o samem bistvu naše vere: o skrivnosti navzočnosti Jezusa Kristusa med nami in v nas pod podobo evharističnega krahu. Slovenski evharistični kongres je poseben blagoslov, ki nam lahko pomaga do osebne spreobrnitve.

Spreobrnitev pa kliče k delu za bližnjega in nas spodbuja k sodelovanju za boljšo družbo, ki naj temelji na veselju do življenja ter načelih družbenega nauka Cerkve: socialni pravičnosti, skupnem dobrem, osebni svobodi in dostojanstvu človeka. Ta načela je potrebno spoznati in se jih v vsakdanjem življenju priučiti. Zato je naš nepogrešljivi doprinos k boljši slovenski družbi še naprej organski razvoj vmesnih organizacij in društev, vzgojnih in izobraževalnih inštitucij in ne nazadnje tudi medijev, v katerih naj bo poudarek na formaciji novih generacij svobodnih, suverenih, dialoških katoličanov, ki bodo po teh načelih tudi živel.

Michael Novak, znameniti ameriški katolički filozof, pisatelj, eseist slovaških korenin, opozarja, da demokracija nujno sloni na kreposti in etiki. Zagotavlja, da se v njej krepot socialne pravičnosti udejanja v novih sposobnostih sodelovanja in združevanja za doseg ciljev, ki za posameznika ne bi bili dosegljivi. Socialna pravičnost in osebna svoboda sta neločljivo povezani med seboj. Skupno dobro ni mogoče, dokler ni vsakemu človeku zagotovljena osebna svoboda. Ob tem pa človek ni popoln, dokler se svobodno ne odloči za delo za skupno dobro. Michael Novak nas spominja, da osebna svoboda ni intuitivni, temveč družbeno privzgojeni pojem. Ne gre samo za osebni dosežek, temveč za družbeni, kulturni dosežek. Za uspevanje potrebuje celostno kulturno okolje, ki naj jo podpira, jo utruje, jo spodbuja in jo posreduje naprej. Osebna svoboda je krhek dosežek, ki ga je potrebitno negotovati, saj je vsaka generacija in kultura v nevarnosti, da jo opusti. A prav zaradi te

(nad. na 2. strani)

Priznavalnine našim učiteljem

Od samega nastanka slovenske države naprej, se je utrjevala podpora matične domovine slovenskim skupnostim po svetu. Ohranjevanje jezika, kulture in sploh istovetnosti je stalna skrb, ki jo lahko zasledimo v podpori izseljenskemu delovanju. In prav kar zadeva jezika je bistveno delo, ki ga opravlja veliko število prostovoljnih in idealnih učiteljskih moči.

Temu področju je namenjen zadnji korak Republike Slovenije v priznanju njihovega dela. Gre za „priznavalnino“ ali neke vrste pokojnino tistim, ki so opravljali to delo v slovenskih dopolnilnih tečajih po vsem svetu. Pred dnevi je izvedbo te uredbe napovedal veleposlanik RS v Buenos Airesu, prof. Avguštin Vivod. Uredba je bila seveda sklenjena že pred časom. Za boljše razumevanje in poznanje, v nadalje objavljamo celotno besedilo, kot je izšlo v Uradnem listu RS:

Uradni list RS, št. 99/2008 z dne 17.10.2008

4197. Uredba o posebnih trajnih priznavalninih učiteljem slovenskega dopolnilnega pouka, Stran 13252.

Na podlagi drugega in tretjega odstavka 85. člena Zakona o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja (Uradni list RS, št. 43/06) izdaja Vlada Republike Slovenije

UREDBO

o posebnih trajnih priznavalninih učiteljem slovenskega dopolnilnega pouka

1. člen (vsebina)

Ta uredba določa pogoje in postopek za dodelitev posebne trajne priznavalnino (v nadaljnjem besedilu: priznavalnina) učiteljem slovenskega dopolnilnega pouka v tujini, ki za poučevanje niso prejeli plačila.

2. člen (upravičenci)

1) Do priznavalnino so upravičene tiste osebe, ki:
- so dopolnile 70 let starosti in

- so najmanj 15 let dokazano brezplačno poučevale slovenski jezik med Slovenci zunaj Republike Slovenije.

2) Državljanstvo Republike Slovenije ni pogoj za pridobitev priznavalnino.

3. člen (vloga)

1) Vlogo za pridobitev priznavalnino vloži oseba iz prejšnjega člena ali njen poobaščenec na Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu (v nadaljnjem besedilu: urad).

2) Vlogi iz prejšnjega odstavka je treba priložiti:

- dokazila o dolžini brezplačnega poučevanja slovenskega jezika;
- listine, iz katerih so razvidni rojstni podatki in podatki o prebivališču v času poučevanja.

4. člen (odločanje o dodelitvi priznavalnino)

1) Urad odloča o vlogi za dodelitev priznavalnino z odločbo v upravnem postopku.

2) Urad odloča na podlagi mnenja posebne strokovne komisije, ki jo imenuje predstojnik urada.

5. člen (višina priznavalnino)

1) Priznavalnina se odmeri v višini 60 do 90 odstotkov zneska osnove za odmero dodatnih pravic po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

2) Višina priznavalnino je odvisna od dobe brezplačnega poučevanja in se odmeri, kot je navedeno:

doba poučevanja:višina	priznavalnino:
15 do 20 let	60%
20 do 25 let	70%
25 do 30 let	80%
nad 30 let	90%

6. člen (zagotavljanje sredstev in izplačevanje priznavalnino)

1) Sredstva za izplačevanje priznavalnino zagotavlja Republika Slovenija iz državnega proračuna.

2) Priznavalnino po tej uredbi mesečno izplačuje Zavod za pokojnisko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: zavod).

3) Prejemnikom priznavalnino, ki ne živijo v Republiki Sloveniji, nakazuje zavod priznavalnino na bančne račune v državi njihovega bivanja.

7. člen (evidenca)

Evidenco prejemnikov priznavalnino vodi urad.

8. člen (vsebina evidence)

V evidenco iz prejšnjega člena se vpisujejo:

- zaporedna številka vpisa;
- datum in številka odločbe, na podlagi katere je bila priznana pravica do priznavalnino;
- osebno ime prejemnika;
- datum in kraj rojstva prejemnika;
- podatki o stalnem in začasnem prebivališču prejemnika;
- kraji in država delovanja;
- davčna številka, če jo prejemnik ima;
- trajanje poučevanja;
- višina priznavalnino;
- datum prenehanja pravice.

9. člen (vpis v evidenco)

Vpis v evidenco se opravi po dokončnosti odločbe o dodelitvi pravice do priznavalnino.

10. člen (začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati trideset dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljeni pa se začne 1. januarja 2010.

Št. 00701-12/2008/6
Ljubljana, dne 1. oktobra 2008
EVA 2008-1812-0002
Vlada Republike Slovenije

Janez Janša I.r.
Predsednik

Na predmet te uredbe se bomo v prihodnjih številkah še vrnila. Ker pa je postopek, ki ga predvideva, že v veljni, svetujemo vsem upravičencem, da čim prej pripravijo zadevno dokumentacijo. Dokazila o dolžini brezplačnega poučevanja slovenskega jezika, tako na osnovi kot na srednji ravni, bo za Argentino, v soglasju s krajevnimi šolskimi ustanovami, izdalj šolski referat Zedinjene Slovenije.

Slovenka dobila ulico v Paragvaju

Branislava Sušnik

portretom.

Branku Sušnik se je rodila leta 1920, doktorirala je pred drugo svetovno vojno na Dunaju. Po vojni se je z begunci umaknila pred komunistično oblastjo in odšla v Argentino. V Paragvaj pa je prišla leta 1951. V Paragvaju pa je postavila osrednji etnografski muzej, katerega direktorica je bila do smrti. Do svoje smrti je bila tudi članica Slovenske kulturne akcije, v čigars reviji Meddobje je objavila vrsto znanstvenih člankov.

O poimenovanju ulice v Paragvaju so obširno poročali mediji po vsej Sloveniji. A (skoraj razumljivo) nobeden ni omenil, da je Branka tja prišla kot begunka, še manj, da je bil njen oče, kot vodja žandarmerijske postaje v Devici Mariji v Polju,

prva žrtev revolucije v Sloveniji.

VTISI IZ SLOVENIJE

Luč miru iz Betlehema 2009

Letos nimamo zate nič novega.
Kot vedno: eno svečo in en plamen,
enega človeka in en nasmeh.

Res nič posebnega.
Človek in sveča, kakršnih srečaš na stotine,
s plamenom in nasmehom, kot bi ju lahko imel vsak.
Pa ju nima.

Ta plamen ima posebno moč.
Ta plamen je luč od Boga.
Zmore ti dati upanje, moč in pogum.
Zmore ti vžgati srce.
Kot ga je vžgal človeku z nasmehom.

A ne, ker ga nosi; ker ti ga daje.

Zdaj je res tvoj! Ko te je torej plamen vžgal,
ga nesi nekomu.
Nekomu, ki mu je ugasnilo srce.
Zanj si ga našel, zanj gori v tebi.
In ne boj se, če ti po poti ugasne plamen.
Da ti le ne ugasne srce.

Saj ... **Kaj ti bo plamen, če srca ni zraven?**

To je bila poslanica, ki je pred ravnokar preživelimi božičnimi prazniki spremljala Luč miru iz Betlehema po Sloveniji. Od vseh, ki sem jih do sedaj poznal, se mi je najbolj vtisnila, me najbolj nagovorila. Predlagam vam, da se povrnete k prvi vrsti in jo še enkrat premislite. Ker vse ostalo, kar sledi, ni važno; so le podatki, ki nič ne dodajo sporočilnosti poslanice.

Projekt Luči miru se je začel leta 1986 v Avstriji. V Slovenijo so plamen Luči miru iz Betlehema prvič ponesli

slovenski katoliški skavti leta 1991. Letos je torej devetnajstič razsvetljevala domove in cerkve, pa tudi pisarne raznih slovenskih ustanov, vključno vladnih, parlamentarnih, državnih.

Skupina skavtov jo je prevzela 13. decembra na ekumeniskem srečanju na Dunaju, naslednji dan pa so jo začeli razdeljevati s treh točk:

- V župnijski cerkvi Gospodovega oznanjenja v Novi Gorici na Kostanjevici po slovesni maši, ki jo je daroval koprski škof msgr. Metod Pirih.

- V župnijski in stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani po slovesni maši, ki jo je daroval nadškof msgr. Alojz Uran. Sprejel jo je tudi evangeličanski duhovnik Geza Filo.

- V župnijski in stolni cerkvi sv. Nikolaja v Murski Soboti jo je sprejel nadškof Marijan Turnšek.

Tradicionalna decembska akcija z naslovom 'Kaj ti bo plamen, če srca ni zraven', pri kateri so sodelovali Združenje slovenskih katoliških skavtov (ZSKSS), Zveza bratovščin odraslih skavtov (ZBOKSS), Slovenska zamejska skavtska organizacija (SZSO) in Zveza tabornikov Slovenije (ZTS) vselej prinaša sporočilo miru, medsebojne povezanosti, sprejemanja in sodelovanja med ljudmi.

Ko ljudje sprejemajo luč miru radi prispevajo za kritje stroškov (sveče in nalepke), pa tudi v dobrodelne namene. Zbrana sredstva od akcije bodo letos namenili projektom centra Ecce homo, katerega srce so pomoci potrebnim ljudje iz izkušnjo zapora. Projekt vodi Robi Frikovec, skavt in duhovnik, ki se še posebej posveča tej problematiki.

GB

Božični odmev iz taborišča

Da praznik veselja, miru in ljubezni
begunce slovenske povsod v tujini
oklenil v svoj blagoslovjeni objem bi prav vse;
da naša srca veselju božičnem
bi -z dušo očiščeno- Novorojenega, božjega Sina slavila,
in da v ljubezni bi bratski
bratu njegove žalitve, krivice in grehe vse odpustila;
da večna ljubezen bi v nas se rodila
in jezi, sovraštu in maščevanju nikdar več
v naše družine, domove in vso domovino,
med narod slovenski stopiti ne dela;
da najprej src mir in duha
Knez bi miru nam samim ohranil
in z njim bi po nas že zelo Njegovo
zavladalo zemlji domači;
da vse na bi božja Beseda, Ljubezen učlovečena,
sveta Resnica
iz revnega hlevca vse naše barake blagoslovila;
in svoj blagoslov in veselje in mir
in vero junaško in upanje trdno
bi našim sinovom in bratom, ženam in sestram in očetom,
prav vsem v deželi ljubeči,
iz ran krvaveči
do srečnejših dni ohranila;
da mir in veselje in sveta ljubezen
čez svet bi razlila
in srečo človeško v božji bi obnovila

želi vsem bralkam in bralcem Sejalca
za božič v Gospodovem letu 1946 .

Uredništvo

Sejalec, Božič 1946
Senigallia, Italija

ZELENI DECEMBER

(nad. s 1. strani)

krhke in dragocene osebne svobode, po besedah Jacquesa Maritaina, „človek presega zvezde in ves svet narave“.

Jasno je, da bo po dvajsetih letih potrebno v marsičem pričeti na novo. Temelje, ki so bili v naglici postavljeni, bo treba poglobiti in utrditi. Odgovor je v proaktivnem delu posameznikov za prekvasidev družbe. Nadaljevati moramo s sooblikovanjem stvarnosti ter obnovo duhovnih idealov in moralnih vrednot. Potrebna je nova mreža zaupanja in

dialoga, ki naj povezuje dejavnike iz sveta kulture, gospodarstva in politike: kulturnike s posluhom za presežno, obrtnike in samostojne podjetnike s srcem in vizijo ter politike s smisлом za skupno dobro. Pri tem je zadnja okrožnica papeža Benedikta XVI. „Ljubezen v resnic“ svetu lahko moralna referenca v meglji gospodarske krize ter vodilo v razvoju novega svetovnega reda, Slovencem pa izredna popotnica v novo desetletje.

Po dvajsetih letih je potrebno v Sloveniji znova obuditi pomlad. Morda nas pa zeleni december spominja, da je zdaj pravi čas.

(po Družini)

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Dva tedna je v Argentini lahko dolga doba. Zgodilo se je mnogo stvari, a položaj se bistveno ni spremenil. Pisec bi kar z veseljem soglašal z genialnim Borgesom, ki je menil, da bi morali dnevniki izhajati enkrat na leto ...

Vse legalno. Gotovo je od našega prejšnjega izvoda najbolj izstopajoč dogodek razsodba, ki jo je razglasil sodnik Oyarbide, da je v lastnini predsedniškega zakonskega para vse legalno. Pred sodiščem je bil namreč v teku postopek zaradi nezakonite obogatitve. Ni govora tukaj o morebitni lastnini, ki bi lahko bila v rokah sorodnikov ali prijateljev, ali v tajnih bančnih računih. Gre za vsote, ki sta jih zakonca Kirchner prijavila na davčni upravi. A ta lastnina je po svoje čudna. V obdobju enega leta (2007-2008) se je njuno bogastvo povečalo kar za 158%. Kaj takega je v današnji Argentini vsaj sumljivo. Ko je leta 2003 Kirchner nastopil kot predsednik, je prijavil lastnino v vrednosti 7.4 milijonov pesov. Ob koncu leta 2008 pa je ta lastnina znašala 44,3 milijone. Sodnik Oyarbide (ki že nekaj časa vzbuja pozornost sodnih in parlamentarnih krovov) je preučil samo obdobje zadnjega leta. Že pred tem sta druga obdobja preučevala še sodnika Ercolini in Canicoba. Vsi trije so prišli do oprostitvenega zaključka. Oyarbide je kot razlog oprostitev navajal dokument izvedencev vrhovnega sodišča, ki so prišli do zaključka, da je vse v redu. A samo vrhovno sodišče je po tem dogoku preuredilo zbor izvedencev, ki baje ni delal pravilno. Da stvar še bolj vzbuja pozornost, se dva državna tožilca, ki sta imela na skrbni postopek, nista pritožila na višjo instanco, kot je to običaj, s čimer je sodba postala pravnomočna. Proti obema sedaj opozicija v parlamentu začenja sodni postopek, da ju odstavi.

Vsi kandidirajo. Čeprav so predsedniške volitve še zelo, zelo daleč, se razni možni kandidati kar ponujajo. Število tistih, ki so se že javno izrekli, in onih, ki se tisto ponujajo, raste iz dneva v dan. Čeprav v vladu uradno še niso rekli ne belo ne črno, je jasno, da na kandidaturo gleda bivši predsednik Nestor Kirchner. Razne skupine in glasniki pa nenehno ponavljajo, da je „najboljši kandidat“. Tudi v opoziciji se hočajo vsi merititi z njim in stalno ponavljajo, da ga bodo premagali. V vladnem taboru bi se seveda radi ponudili tudi guverner Scioli ali župan in bivši minister Sergio Massa. Na nasprotjem bregu ne manjka tekmev. Prvi se je jasno izrekel sedanji podpredsednik Julio Cobos, s čimer je

SLOVENCI V ARGENTINI

SREDNJEŠOLSKI TEČAJ

Zaključek leta in pouka

Za soboto, 14. novembra je bilo v Slovenski hiši v Buenos Airesu prav slovensko. Slovenski srednješolski tečaj ravnatelja Marka Bajuka je imel zaključno slavlje. Kako da tako zgodaj? Že nekaj let se je to izkazalo kot zelo pozitivno, saj dijaki potem lažje zaključujejo svoje študije na argentinskih šolah.

Popoldne se je začelo razgibano. Najprej so se dijaki zbrali po razredih, kjer so jim razredniki razdelili spričevala. Nato so skupaj s starši in profesorskim zborom odšli

Sveti mašo je daroval nadškof Anton Stres

k sveti maši. To pot smo imeli posebno čast, da nas je obiskal tedanji mariborski koadjutor, sedanji ljubljanski nadškof msgr. Anton Stres. Gospod nadškof je daroval sveto daritev. Ob njem so somaševali še vizitator slovenske province reda lazaristov g. Pavle Novak, g. Jože Planinšek, predsednik odbora Mohorjeve družbe iz Celja ter naš župnik g. Franci Cukjati. Med mašo je bilo ljudsko petje mladinskih cerkevnih pesmi ob spremljavi kitar. Petje so vodili petošolci, ki so tudi pripravili prošnje, brali psalm in obeberili. V cerkvenem nagovoru nam je g. nadškof čestital k vsemu delu na srednješolskem tečaju, ter profesorje, starše in dijake vzpodbujoval k nadaljnemu naporu in nam polagal na srce ljubezen do vere in naroda.

Po maši je sledila prireditev v dvorani škofa Rožmana, ki je bila napolnjena do zadnjega kotička z dijaki, starši in srodniki. Točke programa je napovedoval profesor Tone Mizerit. Stoejo smo sprejeli argentinsko, slovensko in papeško zastavo, ki so jih prinesli najboljši dijaki prejšnjega leta. Zapeli smo obe himni. Napovedovalec je pozdravil vse navzoče, posebej še povabljene goste, med katerimi je bil nadškof msgr. Anton Stres, njegovi spremjevalci ter predsednica krovnega društva Zedinjenja Slovenija, gospa Alenka Jenko Godec.

Spregovorila je nato ravnateljica tečaja prof. Neda Vesel Dolenc. Pozdravila je starše in dijake, podala poročilo o dovršenem letu ter nanizala misli ob delovanju tečaja. Posebej je nagovorila petošolce in se od njih poslovila v imenu profesorjev in tečaja.

Najboljši dijaki so prejeli knjižni dar, ki so jim ga izročili njihovi razredniki. Nagrajenci so bili sledeči: 1. letnik oddelek A Pavla Jakoš in Nadja Mavrič; 1. letnik oddelek B Petkovsek Milena; 2. letnik oddelek A Matjaž Rožanec; 2. letnik oddelek B Barbara Kržišnik in Gabriela Oblak; 3. letnik Tatjana Malovrh in Uršula Urbančič; 4. letnik Marjana Uštar Bergant; ter 5. letnik Nataša Qualizza.

Abiturienti na odru, z nadškofom

spomin na obisk domovine svojih prednikov. S pesmijo *Mrzel veter tebe žene* so jih spremljali dijaki in prvega letnika, pod vodstvom profesorice petja Anice Mehle.

Vsako leto je humoristična točka programa predaja „ključa modrosti“. Tudi letos je to povzročilo kar nekaj smeha in veselja.

V veliko veselje odhajajočih petošolcev je napovedovalc nato razglasil počitniško nalogu za vse ostale dijake. Za konec smo zapeli našo himno „Slovenija v svetu“.

Tako so dijaki in profesorji zaključili šolsko obdobje, še eno v že dolgi zgodovini tečaja, ki v letu 2010 stopa v svoj zlati jubilej. Nasvidenje torej ob 50-letnici!

t. m.

Dijaki, med nastopom

MENDOZA

Priznanje RS Društvu Slovencev

Mendoško skupnost je 6. decembra obiskal veleposlanik Republike Slovenije v Argentini, prof. Avguštin Vivod s soprogo. Spremljali so ju tudi častni konzuli: Herman Zupan, dekan konzulov iz Buenos Airesa s soprogo; Carlos Bizai iz Entre Riosa s soprogo; Robert Eiletz iz Bariloča; lic. Pedro Corona Bozzo iz Santiaga v Chile s soprogo ter inž. Jože Šmon, častni konzul v Mendozi.

Sledil je obred predaje zastav. Zastave so zastavonoše prejšnjega letnika predali tečaju v osebi ravnateljice, ki jih je potem izročila najboljšim dijakom tekočih letnikov: dijaki 2. letnika, Matjaž Rožanec, Barbara Kržišnik in Gabriela Oblak so sprejeli papeško zastavo; dijakinji 3. letnika Tatjana Malovrh in Uršula Urbančič sta sprejeli argentinsko zastavo; dijakinja 4. letnika Marjana Uštar Bergant pa slovensko zastavo. Z močnim aplavzom so prisotni nagradili zastavonoše za leto 2010.

Dijaki 5. letnika so nato prejeli spričevala in diplome, ki sta jih izročila ravnateljica prof. Neda Vesel Dolenc in razrednica prof. Metka Mizerit ter gospa Alenka Jenko Godec.

Prišel je čas zahval. V imenu abiturientov je spregovorila Nataša Qualizza. Zahvalila se je staršem, ki jih spremljajo na življenski poti in profesorjem, ki so jih učili pet let na tečaju. V imenu staršev petega letnika pa je spregovorila gospa Helena Loboda Oblak.

Almanah, ki ga vsako leto pripravijo dijaki petega letnika in ga ponesejo s sabo na abiturientsko potovanje v Slovenijo, je predstavila njihova profesorica in razrednica, prof. Metka Mizerit, nakar so abiturienti razdelili almanah med goste in profesorje.

Za Kulturni del prireditve so poskrbeli abiturienti. Pod vodstvom profesorice Nevenke Godec so doživeto in brezhibno podali Župančičeve pesnitev *Z vlakom*, v

Zbor med nastopom

cuyana z opisom mendoškega dela v vinogradih in v vinarnah.

Fantje Slovenskega mendoškega oktetata so nam tudi zapeli tri pesmi: *Po jezeru*, slovenska narodna, *Kilometro 11* — Chamamé in *Na Vipavskem*. S sedmimi skladbami smo prikazali in počastili Slovenijo, našo novo domovino Argentino in tudi stare kulture, ki še danes žive na južnoameriški zemlji. Zbirka pesmi je bila zamišljena kot poklon častnim konzulom ki že delujejo v državah Južne Amerike.

Gospod veleposlanik prof. Avguštin Vivod nam je izročil pozdrave Slovenske države in navzočih častnih konzulov, s katerimi veleposlaništvo gradi Slovenijo po Južni Ameriki. Izrazil je željo, da bi vsak Slo-

venec, kjerkoli živi, bil poslanik Slovenije s slovensko poštenostjo in luč v svetu ter oznanjevalec narodnih vrednot. Napočil je čas, zato nas je bodril, da je naša naloga pokazati kaj Slovenci smo in česa smo zmožni. Po vseh državah, ki jih obišče, najde odziv slovenskega človeka in prejema samo iskrene pohvale. Potrdil je, da smo pohvale vredni danes tudi mendoški Slovenci, posebno ob 60-letnici nepreklenjenega dela v oddaljeni Mendozi.

Nato je g. Veleposlanik izročil predsedniku društva inž. Milanu Nemanču, „PRIZNANJE IN ZAHVALO“ za pomemben prispevek k ohranjanju slovenske narodne identitete, tradicije in jezika v Argentini. Priznanje je izročil v imenu Urada vlade RS za Slovence v zamejstvu

in po svetu.

Predsednik našega društva Milan Nemanč se je gospodu veleposlaniku prisrečno zahvalil. Med drugim je povedal:

Veleposlanik Vivod in častni konzuli

„Slovenija je naša mati, počutimo se njeni sinovi in hčere!“

In kadar mati čestita, kadar mati, s svojo ljubeznijo potrdi naše delo, smo veseli in hvaležni.

Z današnjim priznanjem smo tudi ponosni in še bolj navdušeni za nadaljevanje, že pred šestdesetimi leti, začrtanimi cilji!

Danes hrepenimo po tebi Slovenija, da bi vsak dan, v globlji solidarnosti in medsebojnem sožitju ter ljubezni, naprej iskala trden povratak k tisočletnim krščanskim ko-reminam slovenstva.

Prisrčna zahvala materi Sloveniji in gospodu veleposlaniku, za podarjeno priznanje!

Ne bomo ostali samo v veselju in ponosu. Današnje priznanje je upanje in povod ki nam povečava vsakdanjo vztrajnost“.

Dodal je še: „Danes vam želimo oznati še eno izredno veselje! Starosta slovenskih častnih konzulov v Argentini, gospod Herman Zupan praznuje med nami, svojo 85-letnico. Slovenska skupnost v Mendozi čestita k srečnemu dogodku z željo, da bi zdrav in vesel še naprej spremjal s svojim delom rojake v Argentinu!“

Končno je navzoče povabil napolniti kozarčke z mendoškim sladkim pridelkom in napili smo naši domovini, državi in vsem članom ter prijateljem slovenske skupnosti pod Andi!

Tudi oktet je zapel

Ves potek praznika sta povezovala v slovenščini in španščini ga. Helena Bajda Artač in Pavle Šmon.

Med zakusko in vinčkom smo imeli kratko priložnost za pozdrave in medsebojni razgiban razgovor.

Omenimo še, da smo v preddvoranu pripravili razstavo zadnjih dogodkov „Iz društvenega življenja v letu 2009“.

Božidar Bajuk

SVETOVNA PRESTOLNICA**Ljubljana bo leto dni živela s knjigo**

Ključni dogodek letošnjega kulturnega leta bo gotovo Svetovna prestolnica knjige. Ljubljana bo Unescov naslov od Bejruta prevzela 23. aprila. Programske razpisi so zaključeni, bistvene stvari so znane.

Kot so na mestni občini Ljubljana povedali, je rdeča nit programa mrežna povezanost vseh, ki v Ljubljani in Sloveniji delujejo na področju knjige.

Program kandidatov, ki se potegujejo za naslov, mora biti usmerjen k promociji knjige in spodbujanju branja v času med dvema Svetovnima dnevoma knjige in avtorskih pravic, to je 23. april. Unesco Svetovni dan knjige in avtorskih pravic slavi od leta 1996 z namenom, da založniki, knjižnice, knjigarne, šole, kulturne inštitucije in združenja avtorjev promovirajo trajnostno pomembnost knjig in branja. Po podatkih Unesca je v letu 2008 ta dan obeležilo prek 100 držav, zanimalje zanj pa v zadnjih letih narašča.

Kot so povedali na oddelku za kulturo pri ljubljanski občini, so se zavezali, da bodo v sklopu Svetovne prestolnice knjige vključili vse dobre programe, ki se že odvijajo, zlasti mednarodne literarne festivalne, knjižne sejme in projekte, ki so usmerjeni v razvijanje bralne kulture. V programu so poudarili zavedanje, da je knjiga kot medij znanja in ustvarjalnosti še vedno eden izmed temeljev razvoja posameznika in družbe.

Pri oblikovanju programa niso izhajali zgolj s stališča, kako v Ljubljani promovirati literaturo, knjigo in branje, temveč tudi z vidika, katere svoje izkušnje in znanja lahko Ljubljana ponudi svetu: kako lahko promovira svoje avtorje in kako lahko posreduje dognanja glede knjige, knjižnic in bralne kulture.

V času Svetovne prestolnice knjige bo izvedenih približno 200 dogodkov, omeniti velja le najpomembnejše: Ljubljana bo 23. aprila prevzem tega naslova proslavila najprej s slavnostnim dvigom zastave pred Mestno hišo, istega dne pa se bo v Poletnem gledališču Križanke ob 20. uri zgodil umetniški spektakel režiserja Matjaža Bergerja, ki je zasnovan kot enovito srečanje znanosti, umetnosti in filozofije.

Največja prireditev v okviru projekta bo literarni festival Literature sveta: Festival Fabula, ki ga bo maja izvedla Študentska založba. V času festivala se bo zvrstila množica dogodkov, ki bodo na celovit način povezali knjigo in branje z mestom.

V letu 2011, ko se bo projekt iztekal, bo Gospodarska zbornica Slovenije - Zbornica založništva, knjigotrštva, grafične dejavnosti in radiodifuznih medijev

pripravila mednarodni kongres z naslovom Svetovni vrh knjige 2011. Ob koncu kongresa bo sprejeta Ljubljanska resolucija o knjigi.

V okviru sklopa Knjiga in ustvarjalnost na področjih kulture je strokovna komisija izbrala 35 projektov, ki bodo opozarjali na tesno povezavo knjige z ostalimi področji umetnosti. Izvedene bodo gledališke, plesne in glasbene predstave, postavljeni razstave, Ljubljana bo dobila prvi bralni labirint, na pomen knjige bodo opozarjale tudi radijske postaje ter veliki plakati v centru Ljubljane.

V okviru sklopa Knjiga in mesto je komisija izbrala 28 projektov, ki bodo nadgradili obstoječe literarne prireditve, ki se odvijajo v Ljubljani in širše, kot sta Slovenski dnevi knjige in Vilenica. Izvedeni bodo projekti, ki bodo z intervencijami

v javni prostor poudarjali pomen branja in različne možnosti spodbujanja kultуре. Ljubljana bo dobila več bralnih kotičkov na javnih površinah, branja bodo potekala tudi v bolnišnicah in azilnem domu. Veliko projektov bo namenjenih tudi najmlajšim.

Posebno ambiciozen in zahteven del programa je izvedba projekta Knjige za vsakogar. V zaključni fazi je izbor knjig, ki bodo v tem sklopu izšle v visokih nakladah

8000 izvodov ter bodo na prodaj po tri evre. Posebnost tega projekta je, da bodo običajna prodajna mesta razširili na splošne knjižnice, ki bodo sodelovali v projektu. Namen projekta je spodbuditi zavedanje o pomenu nakupovanja knjig.

Med trajnimi pridobitvami, ki jih bo Ljubljani prinesel Unescov naslov, je tudi Trubarjeva hiša literature na Ribjem trgu. Predvidoma bo začela delovati spomladsi. Hiša bo poseben javni prostor, namenjen literaturi in knjigi nasploh, ki bo z dogodki tekom leta prispeval k živahnemu kulturnemu in urbanemu utripu. Združevala bo kulturno in intelektualno središče, knjižni klub, sedež novega spletnega portala o književnosti in knjigi, galerijski prostor in informacijsko središče.

Jasno je, da bo Ljubljana med apriloma 2010 in 2011 živela s knjigo. O tem bo poročal tudi novi intelektualni 14-dnevnik. Župan Zoran Jankovič je v tork 5. t. m. podpisal odločbo, s katero je za projekt izdajanja tega nasopisa v okviru projekta Ljubljana - svetovna prestolnica knjige 2010 izbral ljubljansko Delo. Časopis je, nenazadnje, eden od stebrov projekta Ljubljana - Svetovna prestolnica knjige.

Tatovi in nepridipravi v župnišču

Pročelje ajdovske cerkve ni bilo osamljena tarča nepridipravov, ki so se lotili cerkvene lastnine. Iz župnišča v Grigarju je neznanec pred dnevi odnesel 3000 evrov. Policisti vandale, ki so poškodovali razpelo na pročelju ajdovske cerkve, še iščejo.

Vlom oziroma tatvina denarja v grgarskem župnišču se je zgodila nekaj dni pred božičem. Po

ugotovitvah policistov je neznani nepridiprav obiskal cerkvene prostore v popoldanskem času. Iz odklenjenega predalnika v pritličju je vzel 3000 evrov in s plenom izginil v neznanu. Policisti primer še preiskujejo, zato več informacij niso posredovali.

Brez epiloga zaenkrat ostaja tudi omenjeno razdejanje na pročelju župniške cerkve v Ajdovščini. Dan bo božiču so domači-

ni opazili, da je, oziroma so neznanci v križ zmetali nekaj surovih jajc. Dogodek so v roke vzeli policisti, saj gre za kaznivo dejanje poškodovanja tuje stvari.

Kot so potrdili na novogoriški policijski upravi, objestneži za zdaj še niso znani, policisti pa nadaljujejo z zbiranjem obvestil. Škoda naj bi znašala približno 500 evrov.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV**Božično kosilo**

počastili smo jih z močnim aplavzom.

Ga. Mici je prebrala božične in novoletne čestitke, ki sta jih poslala g. dr. prelat Jure Rode in predsednica Zedinjene Slovenije ga. Alenka Godec.

Slovenci radi pojemo, vsak trenutek smo izrabili za petje naših lepih božičnih pesmi.

Skupaj s posladkom je prišel tudi čas za srečelov z lepimi dobitki. Mnogo obiskovalcev je bilo osrečenih. Vsi smo prejeli tudi božično darilce.

Zahvaljujemo se našim materam in ženam za pomoč pri kuhanji, pri postrežbi, pri okrasitvi miz, za pecivo in še marsikaj. Hvala vsem, ki prostovoljno dobrosočno pomagajo in podpirajo to socialno delo.

Vsa zahvala našima aktivnima Mici in Pavli za veselje, ki sta ga pripravili nam starejšim. Potrebujemo to, ker vemo, da je za nas najlepše darilo mir v duši, sreča v srcu in topel stik dlani prijatelja. To vedno ostane v spominu. Smo starejši, leta se nam poznamo - drug druga potrebujemo. Imamo pa še dobro voljo in fizično aktivnost. Koliko let je še pred nami, ve le Bog.

Po kavi nam je ga. Mici izrazila voščila: zdravja, uspehov in vsega dobrega v naslednjem letu 2010. Zadovoljni smo se razšli na svoje domove v pričakovanju naslednjega srečanja.

Cilka Vombergar Lipar

G. JOŽE RAZMIŠLJA**Kaj pa vera?**

Ali je danes še potrebna? Živimo v deželi, ki je močno misijonska. Papež Janez Pavel II. je prosil ves svet,

tudi Argentino, za novo evangelizacijo.

Komunizem, ki je proti vsaki veri, ki je po njega učenju opij za ljudstvo, je na novem povratku. To je vidno že v mnogih deželah po svetu. Tudi v južni Ameriki. Ne bojmo se, a imejmo odprte oči, srce in razum. Že omenjeni papež, Poljak, je tudi dejal, da je zahodni materializem, enako nevaren kot komunizem, ali pa še bolj, saj je tudi proti veri. Borba proti pomlajenemu komunizmu in proti materializmu vseh vrst je torej, in samo, v veri. Dokler bo človek res veren, ne samo v besedi, ampak predvsem v dejanju, v življenju, v izpolnjevanju vseh verskih dolžnosti, v življenju Evangelija in njegovih naukov, se nam ni treba bati.

Borba proti vsem zmotam, tudi modernim, pa naj si bodo to komunizem, materializem ali globalizacija, in zmago nad njimi, ima zagotovljeno samo Kristusova Cerkev. Jezus sam je to potrdil, ko je dejal, da jo peklenske moči ne bodo

premagale. Lahko pride do poraza z naše človeške strani, ker jo sestavljamo mi ljudje. Od nje celo lahko odpademo. Nikakor pa to ni mogoče z božje strani, ker je Cerkev božja ustanova.

Veliko je odvisno od nas ljudi. Sveto pismo se sprašuje, da ko bo Gospod prišel drugič; ali bo še našel vero na svetu?

Prebuditi nas morajo še Jezusove besede: kdor bo veroval in bo krščen, ta bo zveličan. Res da je bila potrebna Jezusova smrt in vstajenje, pa se zahteva tudi naša vera in krst. Vera, ki je življenje po krstu in njegovih obljudbah, ki jih odrasli ponovimo na vsako veliko soboto, kot zvestobo in življenje po njih.

Ali smo v tem pogledu res verni? Ali smo tudi mi potrební nove evangelizacije? Verjetno da. Ta nam bo vedno v korist in nikdar v škodo.

Ne pozabimo, da živimo v precej razkrstjanjenem okolju. Ljudje na vero in njene zahteve ne dajo veliko. Res je, da nimajo veliko zgledov. Napadi z najvišje strani so pogosti. In razburkano morje se v Cerkev zaletava z vso močjo.

Bodimo močni in vztrajni. Naša vera je danes skoraj edina možna borba proti vsem zmotam, ki se jim moramo upirati.

Kirurg Erik Brecelj osebnost leta

samo bralci, pozneje uredniški kollegij,

danes pa uredniški kollegij predлага deset nominiranec, na-kar osebnost leta izberejo bralci.

Pred letom dni je dobil to nagrado olimpijski prvak v metu kladiva Primož Kozmus, za leto 2007 so bili nagrajeni širje, in sicer Zofija Mazej Kukovič, Boris A. Novak, Zoran Jankovič in Petra Majdič. Pred njimi pa so bili Delove osebnosti leta med drugim Borut Geršak, Igor Akrapovič, Gorazd Kocijančič, Tine Hribar, Janez Potočnik, Marko Rupnik in drugi.

NOVICE IZ SLOVENIJE

CENE V DECEMBRU

V Sloveniji so se cene živiljenjskih potrebščin decembra tudi zaradi številnih pomenitev znižale še četrti mesec letos, tokrat za 0,5 odstotka, so izračunali na državnem statističnem uradu. V celem letu 2009 je bila inflacija 1,8-odstotna, povprečna letna inflacija pa je znašala 0,9 odstotka.

TAI — PRVI LETOŠNI SLOVENČEK

Prvi dojenček v letu 2010 v Sloveniji se je rodil v ljubljanski porodnišnici. Deček je na svet privekal minuto čez polnoč, težak pa je 3235 gramov. Rodila ga je mamica Mateja iz okolice Kočevoja. Dečku so dali ime Tai.

Lani je po neuradnih podatkih bilo v 14 porodnišnicah v Sloveniji 51.530 porodov, kar je nekaj več kot leto prej, od tega 6636 porodov v ljubljanski porodnišnici.

ŠKODA ZARADI POPLAV

Škoda zaradi poplav, ki so sledile dvotedenskemu deževjanju, bo na Gorenjskem presegla tri milijone evrov, na Ajdovskem in Goriškem so narasle vode povzročile škodo predvsem na kmetijskih površinah, v Posočju in na Idrijskem pa bo škode več. Po prvih ocenah Zavarovalnice Triglav so poplave povzročile za okoli dva milijona evrov škode. Vloge za povračilo škode zbirajo do 15. januarja.

ZA UPOKOJITEV ŠE ŠTIRI MESECE VEČ DELA

Za ženske se v skladu s pokojninsko reformo iz leta 2000 v letošnjem letu zvišuje potrebna starost za upokojitev glede na lansko leto za štiri mesece. Potrebna pokojninska doba pa se glede na lansko leto podaljšuje za tri mesece. Ženske se bodo lahko upokojile, če bodo stare 56 let in osem mesecev ter če bodo imele 37 let in tri mesece pokojninske dobe. V lanskem letu pa so se lahko upokojile, če so bile stare 56 let in štiri mesece ter če so imele 37 let pokojninske dobe. V letošnjem letu se bodo lahko upokojile tudi, če bodo stare 61 let in bodo imele najmanj 20 let pokojninske dobe ali če bodo stare 63 let in bodo imele najmanj 15 let zavarovalne dobe.

BREZ HUJŠIH POSLEDIC

V Mariboru in Ljubljani v zadnji noči v letu hujših poškodb zaradi pirotehniki po dostopnih podatkih ni bilo. Na kirurškem delu ljubljanskeurgence so sprejeli 54 poškodovancev in opravili tri večje operacijske posege. V urgentnem centru UKC Maribor pa so od četrtega popoldne do novoletnega jutra sprejeli 86 poškodovanih, a hujših poškodb ni bilo. Pač pa se je huje poškodoval s pirotehničnim izdelkom 18-letnik iz Brežic.

PO SVETU

EU: NOVO PREDSEDSTVO

Španija je z novim letom prevzela predsedovanje Evropske unije, ki velja za prehodno, saj je prva po uveljavitvi Lizbonske pogodbe, ki prinaša bistvene spremembe v delovanju unije. Visoko med prednostne naloge je Španija uvrstila širitev, pri čemer pričakuje končanje pristopnih pogajanj s Hrvaško, in Zahodni Balkan. Španski zunanjji minister je tako ob predstavitvi prednostnih nalog povedal, da ne pričakuje dvostranskih težav med Slovenijo in Hrvaško, ter opozoril, da je za končanje pogajanj Hrvaške v prvi polovici prihodnjega leta ključen napredok pri sodelovanju z Mednarodnim sodiščem za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije v Haagu.

SANADER SE VRNE

Nekdanji hrvaški premier Ivo Sanader je napovedal svojo vrnitev v politiko. Potem ko se je pred pol leta povsem umaknil, je zdaj priznal, da je storil napako. Njegova odločitev, ki jo je sporočil na novinarski konferenci, ko je komentiral neuspeh HDZ-ja na predsedniških volitvah, je razburila hrvaško javnost.

OCENA BIH

Visoki predstavnik mednarodne skupnosti v Bosni in Hercegovini Valentin Inzko je ocenil, da državo, kjer se je v minulem letu politična kriza poglobila, v 2010 čaka veliko dela, če ne želi zabresti še globlje. Po Inzkovih besedah mora država izpeljati zahtevne reforme, ki jo bodo približale povezavi in Natu. Po oceni mednarodne skupnosti mora Bosna in Hercegovina izpeljati predvsem ustavne spremembe, pospešiti reforme in napredovanje v smeri unije in Nata. Ustavne spremembe po Inzkovem mnenju potrebujejo predvsem za izboljšanje delovanja države. Po drugi strani, so poslanci skupštine Republike srbske po celodnevni razpravi zavrnili odločitev visokega predstavnika mednarodne skupnosti v Bosni in Hercegovini Valentina Inzka o podaljšanju mandata tujim sodnikom in tožilcem za vojne zločine. Inzko odločitev so označili kot protiustavne in v nasprotju z Daytonskim sporazumom.

LETALA: NOVI UKREPI

Na britanskih letališčih bodo po nedavnem poskusu terorističnega napada na letalu, ki je bilo na poti iz

PISALI SMO PRED 50 LETI

OB REDNEM OBČNEM ZBORU SLOVENSKEGA PLANINSKEGA DRUŠTVA

(...) Vsebina družvenega življenja, hotenja in zmogljivost, uspehi - vidni in moralni so, kar nas na zborih prvenstveno zanima. To sliko nam prikažejo poročila predsednika, tajnika in blagajnika. (...)

Živahna in stvarna debata o raznih podrobnostih, kakor tudi konstruktivna kritika je bila izraz zanimanja članov za društveno življenje in njihove želje za čim lepši razvoj.

Pri volitvah so bili v novi odbor soglasno izvoljeni naslednji odborniki: predsednik Robert Petriček, podpredsednik Marko Martelanc, tajnik Dorjan Heller, njegov namestnik Metka Žirovnik, gospodar Miha Smersu, njegov namestnik Ferdinand Polič, odborniki Janez Krištof, Milena Mikolič, Feliks Urrankar, France Južina, revizorja France Krištof, Tomaž Kralj, razsodnik Ruda Jurčec.

-d-

SLOVENCI V ARGENTINI

Nov oltar Marije Pomagaj v Argentini

V nedeljo 3. januarja 1960 je moronski škof Msgr. Mihael Raspanti posvetil nov oltar baziliki Marije Pomočnice kristjanov v Don Boscovem zavodu v mestu Ramos Mejia. Je to slovenski oltar posvečen brezjanski Mariji. Za njegovo postavitev so zbrali sredstva slovenski rojaki. Je pa to tretji oltar Marije Pomagaj na področju Vel. Bs. Airesa, kajti doslej ga ima brezjanska Marija že v kapeli slov. bogoslovja v Adrogueju in v Slovenski kapeli v Bs. Airesu.

Slavnost se je pričela ob štirih popoldne. Ob prihodu je Slov. pevski zbor iz San Justa zapel škofu v pozdrav (...). Na desni strani oltarja je stala argentinska zastava, za njo je bila duhovščina, na levi pa slovenska. V njeni bližini so stali slovenski fantje in dekleta v narodnih nošah.

(...)

Oltar Marije Pomagaj v baziliki Marije pomočnice kristjanov stoji na levi strani Marijine bazilike. Pri njegovi postavitev je bilo treba upoštevati kolonialni slog bazilike. Oltar je iz najboljšega marmorja ter sta ga naredila brata Mahlknecht, po rodu Tirolca, ki sta v Argentini in sosednjih državah postavila že mnogo oltarjev. Pod oltarno mizo je marmor izklesan relief, ki predstavlja Brezje v ozadju in begunske družino v ospredju, kako se poslavljajo od domovine. Pod reliefom je napis „Marija, ohrani nam vero in dom“. Osrednji prostor na oltarju zavzema slika Marije Pomagaj. Je lesorez v premeru 1,20 m. Zgoraj je napis „Auxiliadora de los Eslovenos“, spodaj pa „Marija Pomagaj“, na levi strani stoji lesen kip sv. Cirila, na desni pa sv. Metoda. Vse lesoreze je izdelal g. Tone Oblak iz San Justa. (...)

Letošnji slov. novomašniki

Slovensko bogoslovje v Adrogueju je delo letos tri novomašnike. V njem so dokončali bogoslovne študije ter nato prejeli duhovsko posvečenje Matko Borštnar iz Komende, France Grom iz Hetedrščice in Tone Pintarič iz Polenšaka v Slov. goricah.

Svobodna Slovenija, 7. januarja 1960 - št. 1

Amsterdamu v Detroitu, uvedli posebne varnostne rentgene. Tako bi pri potnikih lažje odkrili eksplozivno telo, če bi bilo skrito v oblaci. ZDA so medtem že uvedle strožje varnostne ukrepe za mednarodne potnike, ki prihajajo iz 14-ih držav, kjer je terorizem nekoliko bolj razširjen.

ZDA: ZDRAVSTVENA REFORMA

Ameriški senat je po večmesečni razpravi potrdil predlog zakona za zgodovinsko reformo zdravstvenega sistema. Žej se je ukvarjal 24 dni, kar je skoraj rekord. Senat mora zdaj zakon uskladiti še s predlogom, ki ga je sprejel predstavniški dom. Demokrati bodo morali tako odpraviti še nekaj velikih razlik glede financiranja reforme in vsebine, kot je ustanovitev javne zavarovalnice, ki jo predstavniški dom predvideva, senat pa ne. Novi zakon predstavlja največjo spremembo zdravstvene zakonodaje v ameriški zgodovini in naj bi zagotovil zavarovanje za približno 31 milijonov Američanov, ki ga zdaj nimajo.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE / Director: Antonio Mizerit / Proprietario: Asociación Civil Eslovenia Unida / Presidente: Alenka Godec / Redacción y Administración: RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: esloveniau@sinetis.com.ar in esloveniau@gmail.com

Za Društvo ZS: Alenka Jenko Godec / Urednik: Tone Mizerit

Sodelovali so še: Tine Debeljak (slovenska politika), Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Jože Horn, Božidar Bajuk, Regina Truden Leber in Cilka Vombergar Lipar.

Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

RESUMEN DE ESTA EDICIÓN

UNA ESLOVENA CON CALLE PROPIA

La antropóloga eslovena Bratislava Sušnik que desde 1951 hasta su muerte en 1996 vivió y trabajó en el Paraguay, tiene una calle con su nombre en la capital de este país.

El 23/12/2009 en la Municipalidad de Asunción, se aprobó la propuesta de que una de las calles de la capital paraguaya lleve el nombre de la emblemática antropóloga eslovena que durante años dirigió el Museo Etnográfico "Andrés Barbero". La idea fue presentada por el cónsul honorario de Eslovenia en el Paraguay, el Arq. Luis Alberto Boh.

Por su trabajo con los indios del Paraguay, Bratislava Sušnik ha recibido en vida el más alto reconocimiento del gobierno paraguayo, galardonándola con el Primer Premio Nacional de Ciencias en 1992. En octubre de 2005, el correo paraguayo emitió una serie de tres estampillas titulado "Los antropólogos paraguayos"; una de las marcas llevaba el retrato de la Dra. Branislava.

Branka Sušnik nació en Medvode, en el año 1920. Como refugiada ante el régimen comunista, con 27 años, ya recalaba en el puerto de Buenos Aires. Realizó sus estudios superiores en Europa. En 1951 llegó al Paraguay para continuar los trabajos museológicos iniciados por el etnólogo alemán Dr. Max Schmidt quien había fallecido.

El trabajo de la antropóloga eslovena atrajo también al actor Vigo Mortensen. Según un portal paraguayo, el actor, interesado en la vida de las comunidades indígenas, viajó en mayo al Paraguay para publicar un libro sobre la labor del etnólogo alemán y los de la Dra. Sušnik. (Pág. 1)

RECONOCIMIENTO A LOS MAESTROS

En virtud de los párrafos segundo y tercero del artículo 85 de las Relaciones de la República de Eslovenia con los eslovenos en el extranjero, el Gobierno esloveno dispuso un reconocimiento para los maestros de los cursos de idioma esloveno, fuera del territorio esloveno. El mismo incluye a los maestros que dedicaron su tiempo en la enseñanza del idioma esloveno y no recibieron por ello remuneración alguna. Las condiciones para acceder al reconocimiento son: haber cumplido 70 años y haber enseñado de forma gratuita como mínimo durante 15 años (no es necesario tener la ciudadanía eslovena). La documentación presentada será evaluada por una comisión especial de la Oficina para los eslovenos por el mundo. Los recursos están contemplados en el presupuesto nacional esloveno. Esta disposición, firmada por el entonces primer ministro Janez Janša el 01/10/2008, entró en vigencia a partir del 1º de enero de 2010. (Pág. 1)

60 AÑOS DE LOS ESLOVENOS EN MENDOZA

El 6 de diciembre visitó a la colectividad eslovena de Mendoza el embajador Prof. Avguštin Vivod y su señora esposa. Junto con él también estuvieron presentes en los festejos por los 60 años del Centro esloveno mendocino varios cónsules honorarios. Luego de la misa, se presentó una síntesis de los 60 años de vida del Centro esloveno. Tampoco faltó la música del coro mendocino y el octeto esloveno. El embajador fue el encargado de entregar el reconocimiento y agraciamiento, extendido por la Oficina para los eslovenos por el mundo, por la importante contribución a la preservación de la identidad nacional eslovena, sus tradiciones y su lengua, en la Argentina. El presidente del Centro Ing. Milan Nemančić recibió el presente y lo agradeció en nombre de toda la colectividad. (Pág. 3)

HORARIO DE VERANO

Se informa que hasta nuevo aviso las oficinas del Centro esloveno capitalino (Eslovenia Libre, Eslovenia Unida y la Misión católica eslovena) atenderán al público de lunes a viernes de 12 a 18 horas.

UN ALTO EN LOS ESTUDIOS

El 14 de noviembre de 2009 se realizó el cierre del curso superior de idioma esloveno en el Centro esloveno capitalino. En cada curso se entregaron los boletines. Finalizada la misa, se pasó al salón principal. Allí se reconoció a los mejores promedios de cada curso y se premió a Nataša Qualizza por tener el mejor promedio durante los 5 años. Los alumnos de quinto año recibieron sus diplomas y se despidieron de la institución. (Pág. 3)

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 180, pri pošiljanju po pošti \$ 245, Bariloche \$ 215; obmejni države Argentine 120 USA dol.; ostale države Amerike 135 USA dol.; ostale države po svetu 145 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 95 USA dol. za vse države. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.**

Čeke: v Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“.

Oblikovanje in tisk: TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L. / California 2750 - C1289ABJ Buenos Aires - Argentina - Tel.: (54-11) 4301-5040. - E-mail: info@vilkocom.ar

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Cuenta N° 7211
R. Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153	

MALI OGLASI**TURIZEM**

TURISMO BLED
EVT Leg. 12618
Dis. 2089
de Lucia Bogataj
H. Yrigoyen 2682 L. 5 - San Justo
Tel. 4441-1264 / 1265

ZDRAVNIKI

Dr. Klavdija V. Bavec - Nevrolog, Nevropsihiatrit. Konzultorij v **Ramos Mejiji**, Tabladi in **Belgrano**. Ordinira ob **ponedeljkih** in torkih od 13. do 19. ure. Ob sobotah od 9. do 14 ure. Prijave na telefon: 4652-7967. Nujno pa na **15-6942-7574**.

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474

ADVOKATI

DOBOVŠEK & asociados - odvetniki. Zupčinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdobovsek@hotmail.com

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844-mpoznic@fibertel.com.ar

Dra. Ana C. Farreras de Kočar. - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Martes y viernes de 15 a 18 hs. Ricchieri 67 3º H (1704) Ramos Mejía. Tel.: 4656-4039 - Cel.: 15-6447-9683 farrerasanac_te@yahoo.com.ar

PORAVNAJTE NAROČNINO!**VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI**
6. januarja 2010

1 EVRO	239,6 SIT
1 EVRO	1,44 US dolar
1 EVRO	1,50 KAD dolar
1 EVRO	5,54 ARG peso

OSEBNE NOVICE

Krst
V Austinu, Texas je bil v župniji svete Katarine Sienske 13. decembra krščen **Miloš Rodriguez Tomazin**, sin Ulisesa in Monike. **Srečni družini** naše čestitke!

Napredovanje
Podpolkovnik **Vladimir Jurij Voršič** je bil ob priliki slavnostne akademije v Regimiento de Patricios dne 18. decembra povisan v polkovnika (coronel). **Cestitamo!**

Nov diplomant
Ivan Slavimir Klemenčič je 21. decembra 2009 uspešno branil svojo diplomsko tezo ter postal inženir agronomije na Buenosaireški univerzi.

Zedinjena Slovenija sporoča, da se bo šolska kolonija vrnila 11. januarja ob 7.30 zjutraj.

Društvo Zedinjena Slovenija.

BRALI SMO
Predlog za predsednika RS Danila Türka

Državno odlikovanje tudi Stanetu Dolancu et Co.

O neprimernosti odlikovanja Tomaža Ertla za njegove zasluge pri zaustavljanju miloševičevega mitingaškega valjara in posredno tudi za domnevno „zavarovanje demokratizacijskih procesov“ v Sloveniji ob koncu osemdesetih let je bilo že toliko povedanega, da skoraj ni kaj več dodajati. Vseeno pa bi rad spomnil na vsebino treh pisem (Mladina, 22. 7. 1988), ki naj bi jih neki takratni slovenski politik, podpisani s kratico „S“ (po vsej verjetnosti Stane Dolanc, prip. avt.) v času aretacije četverice naslovil trem svojim kolegom. V prvem, naslovljenem „Dragi Ivo“ (po vsebini sodeč Tomažu Ertlu, prip. avt.), pa zasledimo med ostalim: „Graluliram, da je ostalo pri dogovoru in ste javnost efinasno odstranili iz dvorane. Saj veš, da zna že tako dobro planirana zadeva v zadnjem trenutku propasti in tega zdaj res ne rabiva. Sploh pa se že vse skupaj predolgo vleče, to pravijo tudi v Beogradu, in jaz mislim, da morata ti in Šljiva (?) temu zdaj hitro narediti konec. Eden se zlomi (mišlen eden izmed aretirane četverice, prip. avt.), ostali padajo kot domine. To poznam. Kar se tiče stanja pri nas, je Sivonja (?) postal že strašansko nadležen, ampak kaj bo on, bolj me skrbil „Mali“ (verjetno mišlen Milan Kučan, prip. avt.), ki je še vedno samo tiho, odkar smo ga postavili pred dejstva ...“

V drugem pismu, naslovljenem „Slobodanu“ (nedvomno gre za

Miloševiča, prip. avt.), ki je bilo napisano v srbohrvaščini in smo ga za bralce prevedli v slovenščino, pa zasledimo tudi tele stavke:

„Kot sem že zadnjič dejal Stipici (verjetno mišlen Stipe Mesič, prip. avt.), smo si moralni vse na hitro izmisli, tako da ne bom mogel dolgo držati situacije v rokah. Morala je padla, pa tudi narod ni več to, kar je bil. Ti tam zdaj podvajaj te procese normalizacije, da bi se potem dogovorili, kdaj bodo tvoji ljudje prišli v Ljubljano ...“

V tretjem, naslovljenem „Tomažu“ (po vsebini sodeč Tomažu Ertlu, prip. avt.), pa zasledimo med ostalim tale navodila: „Na kratko ti tole sporočam, saj ne meni ne tebi dogodki ne puščajo časa za odvečne besede: kar se glavnega tiče, začenjam s četrto fazo. Še vedno mi nisi sporočil, ali si že končno odkril tisto skupino, ki stoji za nosatimi vojaki v Mladini ... Te multivode je treba že enkrat onemogočiti, preveč postajajo popularni. Pritakni jim karkoli. Osebno mi odgovarjaš za to ...“

Na navedene informacije sva s soprogo Nadjo reagirala s sestavkom v Primorskih novicah

(16. 8. 1988), v katerem sva med drugim zapisala tudi naslednje misli: „Branje je grozljivo in ne potrebuje nobenega komentarja. Bralcí smo ostali pretreseni ... Če gre za verodostojne tekste, je treba javno razkrinkati opisano mafijsko ozadje mašinerije oblasti ter njene

V drugem pismu, naslovljenem „Slobodanu“ (nedvomno gre za

Poletni urnik v Slovenski hiši

V počitniških mesecih, do novega sporočila, bodo pisarne v Slovenski hiši (Svobodna Slovenija, Zedinjena Slovenija, Dušnopastirska pisarna) uradovale **od ponedeljka do petka, od 12. do 18. ure**.

Hvala za razumevanje.

Bog plačaj!

Vsem dobrotnikom, ki so skozi vse leto omogočali naše delo, da lahko s skupnimi močmi podpremo rojake v težavah.

Bog vam plačaj vašo dobroto.

Z.S.M.Ž.

Veselimo se z njim in mu čestitamo!

Smrt

Umrla sta v Ramos Mejiji **Nada Skvarča Fajfar** (76) in v Boulognu **Niko Terčič** (76). **Naj počivata v miru!**

DAROVALI SO

V dobrodelni sklad Zvezze slovenskih mater in žena sta darovali ga. Milka Pezdirc 200.- dolarjev ob prvi obletnici smrti moža in ga. Rebozov 250.- pesov. **Bog plačaj!**

SLOVENCI IN ŠPORT

PETRA MAJDIC NABIRA ZMAGE

Slovenska smučarska tekačica Petra Majdič je na prvi dan v letu zmagala na prologu novoletne turneje Tour de Ski v Oberhofu. Druga slovenska predstavnica Vesna Fabjan je osvojila 30. mesto.

Naslednji dan je Petra zasledovalni tek začela s prvega mesta, kar je bila ob sneženju prej slabost kot prednost, pa je po težavah s slabšim oprijemom na koncu zasedla deseto mesto in za vodilno Kowalczykovo zaostala nekaj več kot 35 sekund.

Na tretji tekmi pa je Petra spet zmagala in sicer v klasičnem sprintu. S tem si nabira točke za skupni rezultat osemih tekem, ki se vrstijo skoraj iz dneva in dan.

JERMAN JE SMUKNIL NA NAJVISJO STOPNIČKO

Andrej Jerman je prepričljivo zmagal na smuku za svetovni pokal alpskih smučarjev v italijanskem Bormiju. Drugi je bil Švicar Didier Defago (+0,53), tretji pa Avstrijec Michael Walchhofer (+1,03). Slovenski uspeh je na 15. mestu dopolnil Andrej Šporn (+2,01).

PUŠČAVSKI LISJAK ZAKLJUČIL DAKAR

Miran Stanovnik je zaradi hude poškodbe prstanca leve roke odstopil z letošnjega Dakarja. Številka 13 je bila tokrat nesrečna. Da se je edinemu slovenskemu predstavniku na letošnjem Dakarju nekaj zgodilo, je nakazoval že velik zaostanek, ki si ga je pridelal v današnji 3. etapi od La Rioje do Fiambale. Stanovnik je sicer z veliko trpljenja uspel končati etapo na 20. mestu. „Osemdeset kilometrov sem imel vrhoglavico in kurjo kožo. Še sam ne vem, kako sem se uspel privleči do cilja“, je dejal Stanovnik, ki se je iz Buenos Airesa napotil v Ljubljano za operacijo.

SILVESTRSKO SREBRNA

Slovenska atletinja Sonja Roman, tretja na letošnjem dvoranskem evropskem prvenstvu na 1500 m, je bila druga na silvestrskem teku v italijanskem Bolzanu (16:13,9).

DOSLEJ NAJBOLJŠA, A BREZ KOLAJNE

LIENZ - Avstrijka Marlies Schild je zmagala na slalomu za svetovni pokal alpskih smučark v avstrijskem Lienzu (1:57,65), Črnjanka Tina Maze pa je bila četrta (+2,34), najboljša na slalomih doslej.

ZMAGA NA TURNEM SMUČANJU

Nejc Kuhar iz Kokre je v tekmovalnem turnem smučanju dosegel svojo prvo zmago na tekma v tujini. Na predsilverski večer so tekmovalni turni smučarji nastopili na tekmi Wildschönau Dragstar na Tirolskem, Kuhar pa je prepričljivo slavil zmago. Njegov uspeh je z devetim mestom dopolnil tudi Klemen Triler.

EKIPA EKIPE

Vratar slovenske nogometne reprezentance Samir Handanovič je v letošnjem izboru za Ekipinega nogometnika leta zmagal in tako nasledil lanskoga zmagovalca v absolutni kategoriji Milivoja Novakoviča. Po izboru bralcev športnega dnevnika Ekipa in selektorja Matjaža Keka je v konkurenči mladih upov zmago slavil Rene Krhin. V absolutni kategoriji je drugo mesto zasedel Zlatko Dedič, tretje Novakovič, četrto Robert Koren, peto pa Boštjan Cesar. Med mladimi upi, kjer je Krhin nasledil lanskoga zmagovalca Etiena Velikonja, je bil drugi Jan Oblak, tretji Rajko Rep, četrti Haris Vučkiž, peto mesto pa je zasedel Tim Matavž.

*Jaz sem vstajenje in življenje
Kdor vame veruje, bo živel, tudi če umre.
In. 10,25*

Vsem prijateljem in znancem sporočamo, da nas je 19. decembra v 78. letu starosti zapustila naša draga mama, stara mama, tašča, sestra in tet.

Mateja Hafner roj. Hartman

Zahvaljujemo se č. g. dr. Juretu Rodetu za podelitev sv. maziljenja in daritev sv. maše ob krsti ter lepe poslovilne besede.

Hvaležni smo vsem, ki ste nas spremljali med njen bolezni, zanje molili in izrekli sožalje. Hvaležni smo tudi krajevnemu župniku Mons. Osvaldu Tonettu za obiske na domu.

Vsem Bog povrni!

Žalujoči:

sinovi Peter, Janez, Tomaž in Jurij;
vnuki Amalija, Maksi in Kristian;
snahe Betty, Eli in Monika;
sestra Saša;
brat Vital z družino
ter ostalo sorodstvo.

Buenos Aires, Ljubljana, Žužemberk, Bistrica na Koroškem.